

Lande Forligs- og Mæglinginstitutioner af forskellig Art. Disse Forligsinstitutioner viste sig gennem lange Tider at være i Stand til at løse deres Opgave, vel nok af den Grund, at Arbejdskonflikterne i Almindelighed var mere spredte, Organisationernes Styrke var mindre end nu, Statens Mæglinginstitution havde derfor lettere ved at hævde sin Autoritet. Men disse oprindelige Forhold er nu i de fleste Lande totalt forandret, Opgaverne er efterhaanden vokset Mæglinginstitutionerne over Hovedet, deres Autoritet er forskellige Steder i Dalen, ofte er de Kastebolde mellem Parterne, Spekulationsobjekter i den rent organisationsmæssige Taktik, og vi synes ogsaa snart herhjemme at være naaet dertil, at Forligsmændene maa anses for nogle af de mest medynkværdige Mennesker.

Men bagved denne Udvikling med Hensyn til Kampens Art ligger jo en Realitet, nemlig denne, at der er sket en gennemgribende Ændring i selve Arbejdskonflikterne, siden Statens Forligsinstitution blev oprettet. Der kan iagttages en Tendens til en stadig stærkere Koncentrering af Stridighederne, en Koncentrering af de store landsomfattende Kampe, og dette Forhold staar ganske utvivlsomt i Forbindelse med, at Organisationerne paa begge Sider er blevet stadig fastere, har faaet større Magt, fordi de omspænder større og større Dele af Erhvervslivet. Men denne Udvikling af Organisationerne førte efterhaanden til en forskelligartet Interesse hos Arbejderne og Arbejdsgiverne med Hensyn til, hvorledes Kampene skal føres. Arbejderorganisationerne interesserer sig mest for de lokale Strejker, den lokale Arbejdsstandsning, Arbejdsstandsningen i det enkelte Fag, hvor Kampen kan holdes gaaende gennem Understøttelser fra de paagældendes Kammerater indenfor andre Fag, men dette Ønske avler et Modtryk fra Arbejdsgivernes Side, der giver sig Udslag i en stadig tiltagende Koncentration af Arbejdsgiverforeningernes Myndighed, en Centralisation, som vi ogsaa har set herhjemme, og som vel nok har gjort den danske Arbejdsgiverforening til den Forening, der er i Besiddelse af den mest centraliserede Myndighed, som nogen Forening eller Organisation overhovedet besidder herhjemme for Øjeblikket. Arbejdsgiverne søger at samle alle Uoverensstemmelser i et fælles Opgør, der omfatter de flest mulige, for derigennem at hindre, at der kan ydes gensidig Hjælp indenfor Arbejderorganisationerne. Man ser Gang paa Gang, hvorledes en enkelt lille Konflikt i et enkelt Fag søges bragt til Ophør, ved at der etab-

leres en omfattende Kamp indenfor store Omraader, hvor der overhovedet ikke i Forvejen er nogen Konflikt. Det er dette, vi i Øjeblikket ser et Eksempel paa her i Danmark, hvor en enkelt Konflikt har faaet Arbejdsgiverforeningen til at varsle Lockout overfor store Fag, hvor der ingen Konflikt er, endda Fag, som ikke staar i samme Organisation som det, hvori Konflikten eksisterer. Noget tilsvarende saa vi her ved den store Konflikt i 1925, hvor denne Konflikt, denne omfattende Kamp opretholdtes, skønt største Delen af Overenskomsterne var i Orden vedrørende 100 000 Arbejdere. Alligevel fortsattes Kampen for at tvinge en enkelt Organisation til Fred.

Men med den Udvikling af Kampen, som jeg her kort har berørt, faar selve Arbejdsstridighederne, Arbejdskampene, en helt anden Betydning for Samfundet end tidligere. Nu staar vi ikke blot overfor spredte Kampe med mindre Produktionstab, som man, naar Kampen er endt, til Dels kan indhente gennem forøget Travlhed i de paagældende Fag, men vi staar overfor Kampe, som medfører Standsning af den betydeligste Del af Samfundsproduktionen, en Standsning af et Omfang, som bringer Nationen store Tab, der ikke paa noget Tidspunkt kan erstattes. 1925-Konflikten herhjemme er et Eksempel herpaa. Denne Konflikt medførte ikke blot et Tab af 4 Mill. Arbejdsdage og 50 Mill. Kr. Arbejdsløn, men kom i Virkeligheden til at betyde en indirekte Svækkelse af de paagældende Industrier, en Svækkelse, som vi utvivlsomt endnu i dette Øjeblik kan spore indenfor mange af de Fag, som man nu regner til de stærkest kriseramte. Hvis man f. Eks. tager den danske Skotøjsindustri, er det ganske utvivlsomt, at i hvert Fald en Del af de Vanskeligheder, denne Industri er ude for, har sin Spire i den store Lockout i Foraaret 1925.

Men hertil kommer, hvad jeg tror, man bør erindre, at netop i Danmark er Betingelsen til Stede for, at Kampene tilspidser sig i et Opgør af mere skæbnsvanger Betydning samfundsmæssigt set end i noget andet Land. Der er maaske ikke noget andet Land i Verden, der i sin Økonomi har et saa saarbart Punkt, som Landbrugseksporten er for Danmark under en Storkamp, og netop fordi det er et saa saarbart Punkt, kan det med nogenlunde Sikkerhed ventes, at enhver Kamp paa Liv og Død mellem Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationerne paa et vist Tidspunkt vil blive overført hertil. Ogsaa herpaa er den store Lockout i 1925 et Eksempel. Derfor er der ogsaa for Danmark større Opfordring end for de fleste andre